

<http://physicsweb.org/article/news/8/6/9>

2004/06/16

یک پروژه‌ی اخترفیزیک، جایزه‌ی توسعه را برد

یک گروه هلنندی که برای کشف منشئ پرتوها ی کیهانی ی پرانرژی از دانش آموزان دیپرستان‌ها کمک می‌گیرد، جایزه‌ی 2004 بنیاد نوآوری‌ی آلتران [1] را برد. با این جایزه، پروژه‌ی دیپرستانی ی پژوهش‌ها ی اخترفیزیکی در کیهان (هیسپارک) [2] یک میلیون پاؤند مشاوره‌ی فناوری از آلتران (یک گروه مشاوره‌ی فرانسوی) دریافت می‌کند.

پرتوها ی کیهانی ذره‌ها یی اند که از بیرون جو زمین می‌آیند و زمین را پی‌وسته بمباران می‌کنند. این ذره‌ها با ذره‌ها ی جو زمین برهم‌کش دارند و یک دوش هوایی از ذره‌ها ی دیگر تولید می‌کنند که سرانجام در زمین آشکار می‌شود. ماهیت و منشئ پرتوها ی کیهانی ی با انرژی‌ها ی کمتر از 10^{15} الکترون‌ولت شناخته شده است، اما در باره‌ی پرتوها ی کیهانی ی بسیار پرانرژی‌تر چیز زیاد ی نمی‌دانند.

کارهای طراحی و بارآوردن آشکارگرها ی کم خرج پرتو ی کیهانی است، که قرار است بچه‌ها ی مدارس بسازند. سپس این آشکارگرها را به آشکارگرها ی دیگری در سراسر هلنند و بقیه‌ی اروپا مربوط می‌کنند. داده‌ها ی حاصل از آشکارگرها را خود دانش آموزها (با کمک فیزیک‌پیشه‌ها ی دانش‌گاهی) تحلیل می‌کنند و نتایج کار منتشر خواهد شد. سرپرست این پروژه بُن فان لیک [3] از مؤسسه‌ی ملی ی فیزیک هسته‌ای و فیزیک انرژی‌ی زیاد (نیکهف) [4] در آمستردام است. او معتقد است وارد کردن نوجوان‌ها در آزمایش‌ها یی که به نتایج واقعی می‌رسند، باعث می‌شود تعداد بیشتری از آن‌ها به علم علاقه‌مند شوند.

ژان اُدوز [5] (عضو هیئت رئیسه‌ی داوران این جایزه) گفت: "گروه هیسپارک نشان داده جدی و مصمم است، و مطمئن ایم کمک گروه آلتران برای پیش‌برد این

پروژه مفید خواهد بود.“ فان ایک دیروز این جایزه را در یونیسکو^۶ در پاریس گرفت.

- [1] Altran
- [2] High School Project for Astrophysical Research with Cosmics (HiSPARC)
- [3] Bob van Eijk
- [4] NIKHEF
- [5] Jean Audouze
- [6] UNESCO